

Türi Vallavalitsus
vallavalitsus@tyri.ee

Teie: 25.04.2024 nr 7-1.4/1550
Meie: 06.05.2024 nr 9.3-4/24/4521-2

Türi vallas Karjaküla tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programm

Esitasite Terviseameti lääne regionaalosakonnale tutvumiseks ja ettepanekute tegemiseks Türi vallas Karjaküla tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohad ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) programmi.

Türi Vallavolikogu 29.03.2023 otsusega nr 39 algatati Türi vallas Jõeküla, Karjaküla ja Kolu küla alal detailplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine. Detailplaneeringu ala suurus on orienteeruvalt 760 ha. Detailplaneeringu ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise eesmärk on rajada üldplaneeringuga ettenähtud perspektiivsele tuuleenergia alale taastuvenergiapark (tuuleenergia ning elektrienergiasalvestid). Planeeringuga muudetakse maakasutuse sihtotstarbeid osaliselt elektrienergia tootmise ja jaotamise ehitise maaks (vajadusel moodustatakse eraldi krundid) ning määratakse ehitusõigus tuulikute ja energiasalvestite rajamiseks. Planeeringuga lahendatakse ka kruntidele juurdepääsud, teealad, tehnovõrkudega varustamine ning heakorra küsimused. Lisaks määratakse kitsendustega alad ja vajadus maa avalikku kasutusse võtmiseks või servituutide seadmiseks.

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on selgitada välja Türi valla üldplaneeringuga määratud tuulepargi alal tuulepargi ruumiline võimalik terviklahendus, sh tuulikute parameetrid (kõrgus, võimsus, paigutus). Ala hõlmab Türi vallas Jõeküla, Karjaküla ja Kolu külade alale jäävaid maaüksusi, mis on hoonestamata ning valdavalt on tegemist metsamaa kõlvikuga kaetud maa-aladega.

Tuulepargi peamine mõju inimese tervisele ja heaolule on seotud käitamisaege müra ja varjutusega ning maastikuilme muutusega (visuaalne mõju). Mõjude hindamiseks teostatakse müra ja varjutuse modelleerimine ning koostatakse visualiseeringud.

Müra mõju hindamisel on aluseks keskkonnaministri 16.12.2016 määrusega nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ kehtestatud müra normtasemed, sotsiaalministri 04.03.2002 määrusega nr 42 „Müra normtasemed elu- ja puhkealal, elamutes ning ühiskasutusega hoonetes ja mürataseme mõõtmise meetodid“ sätestatud madalsagedusliku müra piirväärtused ning sotsiaalministri 06.05.2002 määrusega nr 75 „Ultra- ja infraheli helirõhutasemete piirväärtused ning ultra- ja infraheli helirõhutasemete mõõtmine“ sätestatud infraheli piirväärtused.

Mõju hindamisel analüüsitakse tuulepargi töötamisel tekkivat varjutust ja selle mõju tundlikele objektidele (elamud, ühiskondlikud hooned). Määratakse elektrituulikute tingitud varjutuse ajaline kestvus (h/a) kartograafiliselt ning antakse tekstiline eksperthinnang varjutuse mõjule. Töö raames koostatakse varjutuskaardid halvima teoreetiliselt võimaliku ja reaalselt tõenäolise olukorra kohta.

Kumulatiivne mõju võib esineda seoses läheduses asuva Lintsi kruusakarjääris toimuva kaevandustegevusega – tuulepargi ehitusaegne masinate liikumine (müra) piirkonnas. Koosmõju võib esineda ka seoses teiste tuuleparkide kavandamisega. Nt lähim Türi valla üldplaneeringu kohane

potentsiaalne tuulepargi ala jääb detailplaneeringu alast ca 4 km kaugusele põhjasuunas, lähimad planeeritavad tuulealad Põhja-Pärnumaa vallas asuva alast ca 10 km kaugusel edelasuunas. Erinevate tuuleparkide võimalik koosmõju linnustikule, nakkhiirtele ning visuaalsete mõjude võimalikkus selgitatakse KSH aruande koostamisel.

Terviseameti lääne regionaalosakond on tutvunud Türi vallas Karjaküla tuulepargi detailplaneeringu lähteseisukohtade ja KSH programmiga ning märgib järgmist:

Mõju inimeste tervisele võib avalduda olulise mõjuna, mistõttu tuleb tuulikute lõpliku arvu ja paigutuse fikseerimisel, samuti kindla tuulikutüübi väljavalimisel (vastavalt ka kavandatavate tuulikute mõõtmete selginemisel) täpsemalt hinnata müra, madalsagedusliku heli ning varjutuse teket ja levikut.

Lisaks tuulikute tekitavale mürale tuleb arvesse võtta ka tuulepargiga seotud seadmeid, näiteks alajaamade trafosid ja muid lisaseadmeid, mille müratase peab vastama keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ nõuetele.

Maailma Terviseorganisatsioon (WHO) on andnud suunise, mille kohaselt müraleevendavaid meetmeid tuleks rakendada, kui tuuleturbiinide müra ületab 45 dBA (ööpäeva 24 h keskmine). Eeldusel, et tuulikupark töötab kuni 24 tundi ööpäevas, soovitab Terviseamet uute tuuleparkide arendamisel võtta aluseks kõige rangema normi ehk tööstusmüra öise sihtväärtuse tagamise, mis on elamualadel 40 dBA.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristel Kallaste
menetlusgrupi juht